«8D04203 – Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Жұмадилова Назерке Серікжанқызының «Дербес деректерді заңсыз жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексерудің қылмыстық-процестік мәселелері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына отандық ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Жұмадилова Назерке Серікжанқызының «Дербес деректерді заңсыз жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексерудің қылмыстық-процестік мәселелері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы қазіргі қылмыстық-процестік құқық ғылымы үшін өзекті әрі ғылыми-практикалық маңызы жоғары мәселелерді қамтиды. Зерттеу дербес деректерді заңсыз жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексерудің теориялық-құқықтық негіздерін, дәлелдеу қызметінің ерекшеліктерін, процестік кепілдіктерді қамтамасыз ету мәселелерін және құқық қолдану практикасын жетілдіру бағыттарын кешенді түрде зерттеуге арналған.

Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі қазіргі кезеңде дербес деректердің қоғамдық қатынастардың барлық саласында кеңінен қолданылатын маңызды ақпараттық-құқықтық ресурсқа айналуымен тікелей байланысты. Автор дербес деректерді заңсыз жинау, өңдеу және тарату әрекеттерінің қылмыстық-құқықтық сипаттамасын, оларды саралау өлшемдерін, сондай-ақ аталған әрекеттерге байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында туындайтын қылмыстық-процестік мәселелерді жан-жақты қарастырған. Сонымен қатар дербес деректердің қылмыстық процестегі құқықтық сипаты, олардың дәлелдемелік айналымдағы орны, сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында дербес деректерді алу, бекіту, сақтау, пайдалану және бағалау ерекшеліктері зерттелген. Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінің тиісті нормалары, дербес деректерді қорғау саласындағы ұлттық заңнама, ақпараттық қауіпсіздікке қатысты құқықтық реттеу, сондай-ақ дербес деректер саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтарды анықтау, саралау және сотқа дейінгі тергеп-тексеру тәжірибесі өзара байланыста талданған.

Автордың зерттеудегі маңызды жетістігі – қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексерудің тиімділігі мен адамның жеке өмірге қол сұғылмаушылық құқығын қорғау арасындағы тепе-теңдікті қамтамасыз ету қажеттілігін ғылыми тұрғыдан негіздеуі. Қылмыстық сот ісін жүргізудің міндеттерін жүзеге асыру адамның конституциялық құқықтары мен бостандықтарын негізсіз шектеуге әкеп соқпауы тиіс. Осы тұрғыдан автор сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында дербес деректерді алу, өңдеу, пайдалану және қылмыстық іс материалдарына енгізу кезінде заңдылық, негізділік, қажеттілік және мөлшерлестік талаптарын сақтаудың маңызын

орынды тұжырымдайды.

Диссертацияның ғылыми жаңалығы автордың дербес деректерді бір мезгілде қылмыстық іс бойынша дәлелдемелік маңызы бар ақпарат көзі әрі адамның жеке өмірге қол сұғылмаушылық құқығы мен жеке және отбасылық құпиясын қорғау кепілдіктерімен байланысты ерекше қорғалатын ақпараттық игілік ретінде кешенді қарастыруынан көрінеді. Автор осы екі құқықтық мүдденің арақатынасын ғылыми тұрғыдан талдай отырып, дербес деректерді заңсыз жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында ақпаратты алудың, пайдаланудың және қорғаудың процестік кепілдіктерін жетілдіру қажеттігін негіздейді. Зерттеу нәтижелері аталған санаттағы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру практикасын жетілдіруге, дәлелдемелік ақпараттың заңды түрде алынуы мен сақталуын қамтамасыз етуге және қылмыстық процеске қатысушылардың құқықтарын қорғауға бағытталған.

Зерттеу барысында Жұмадилова Назерке Серікжанқызы нормативтік құқықтық актілерді, отандық және шетелдік ғылыми еңбектерді, құқық қолдану тәжірибесі мен эмпирикалық материалдарды жүйелі түрде талдаған. Формальды-құқықтық, салыстырмалы-құқықтық, жүйелік-құрылымдық, талдау және жинақтау әдістерін қолдануы зерттеу қорытындыларының ғылыми негізділігін арттырған. Бұл докторанттың зерттеу мәселесін терең меңгергенін, ғылыми дербестігін және негізделген қорытындылар жасау қабілетін көрсетеді.

Қорытындылай келе, Жұмадилова Назерке Серікжанқызының «Дербес деректерді заңсыз жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды сотқа дейінгі тергеп-тексерудің қылмыстық-процестік мәселелері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы ғылыми жаңалығы, теориялық және әдіснамалық негізділігі, зерттеу нәтижелерінің дәйектілігі мен практикалық маңызы тұрғысынан жоғары бағалауға лайық. Диссертация өзекті ғылыми мәселені кешенді зерттеуге арналған, ғылыми тұжырымдары мен ұсыныстары негізделген, құрылымы жүйелі және дербес орындалған аяқталған ғылыми еңбек ретінде бағаланады. Аталған диссертациялық жұмыс 8D04203 – «Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылатын диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді. Осыған байланысты Жұмадилова Назерке Серікжанқызының диссертациялық жұмысын жария қорғауға ұсынуды қолдаймын және оның авторы философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп есептеймін.

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Заң факультетінің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының профессоры м.а., заң ғылымдарының кандидаты **Алимкулов Е.Т.**

ЗАВЕРЯЮ
Начальник управления подготовки и аттестации научных кадров КазНУ им. аль-Фараби
Сосненкова Д.А.
«13» 10 2026

990140001154